

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - De Berk te Hasselt

Hoofdstructuur bubao

	Instellingsnummer	26054
	Instelling	Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - De Berk
directeur		Johnny VIJGEN
adres		Kloosterbeekstraat 7 - 3500 HASSELT
telefoon		011-22.98.93
fax		011-26.14.50
e-mail		school@deberk.be
website/URL		deberk.be
	Bestuur van de instelling	973115 - Gesubs.Vr.Basisschool BO De Berk te HASSELT
adres		Kloosterbeekstraat 7 - 3500 HASSELT
	Scholengemeenschap	123018 - DUO-Plus te HASSELT
adres		Kloosterbeekstraat 7 - 3500 HASSELT
	CLB	114843 - Vrij CLB Regio Hasselt te HASSELT
adres		Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	15/11/2010, 16/11/2010, 18/11/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18/11/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	09/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Jan Van Eeckhout
	Teamleden	Hilde Bosmans Ludo Coenen Frieda Thiels
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
4.1 Muzische vorming	7
4.2 Wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	10
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	14
7.3 Wat moet de school verbeteren?	15
8. ADVIES	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

'De Berk' is een school voor buitengewoon onderwijs die zich richt naar kinderen met een algemene leervertraging (type 1), met matige tot ernstige mentale beperkingen (type 2) en met leerstoornissen (type 8). Binnen deze drie types wil de school zich ook specifiek richten tot leerlingen met een autismespectrumstoornis. De school ligt aan de buitenrand van Hasselt, midden een groene omgeving. Een deel van de gebouwen is vrij recent. De school profileert zich binnen de wijde regio als een 'kenniscentrum' voor leerlingen met specifieke noden.

Kenmerkend voor deze school is de manier waarop het leiderschap wordt ingevuld. Ernst, toewijding, inzet en competentie zijn hierbij de voornaamste eigenschappen. Het is een noodzakelijke uitdaging voor de toekomst om zowel de draagkracht van het leiderschap te bewaken als dit leiderschap te verbreden en te versterken. De sterke collegialiteit, de samenwerking tussen leraren en (paramedische) hulpverstrekkers en de diverse, frequente overlegmomenten versterken het 'samen school maken' en ondersteunen de school in het nastreven van een kwaliteitsvolle gezamenlijke benadering van de leerlingen. Leraren ontvankelijk maken voor onderwijskundige vernieuwingen en visievorming blijft het aandachtspunt in dit grote team.

Afhankelijk van het type vullen de leraren het leergebied wereldoriëntatie heel divers in. Binnen type 2 selecteren de leraren doelen op basis van de beginsituatie en voorzien zij een aanbod op maat van de groep en/of van het individuele kind. De vorderingen worden duidelijk in kaart gebracht door het gebruik van eenzelfde instrument zowel voor de beeldvorming als voor de evaluatie.

In type 1 en 8 belemmeren de hiaten in de beeldvorming, het vrijwel niet hanteren van een vastgelegd doelenkader en het gebruik van verschillende onderwijsleerpakketten een brede invulling en de continuïteit van het aanbod. Meerdere leraren besteden ruime aandacht aan kennisoverdracht waardoor meer functionele inhouden, vaardigheden en attitudes in het gedrag komen. Dit team kan nog groeien in het gebruik van actieve werkvormen die de zelfstandigheid, de betrokkenheid en de motivatie van leerlingen verhogen. Meerdere activiteiten en initiatieven verlevendigen het werkelijkheidsgerichte onderwijs.

Voor muzische vorming vertoont de school een betekenisvolle positieve evolutie ten opzichte van de vorige doorlichting. Vakleraren vullen de drie domeinen, beeld – drama – muziek, vanuit een gezamenlijke gedragen en doelgerichte visie in. Deze leraren leggen naast domeintechnische accenten terecht de nadruk op het genieten van en het plezier beleven aan muzische impulsen. Het is niet gebruikelijk om de beginsituatie en de specifieke interesses en talenten van de leerlingen in kaart te brengen en een graduueel aanbod en efficiënte evaluatie hierop af te stemmen. De visie op en de invulling van de domeinen beweging en media sporen niet helemaal met de uitgangspunten bij de ontwikkelingsdoelen. Niet alle type 8-leerlingen krijgen voldoende muzische onderwijstijd. Het team heeft, naast het reguliere aanbod in de klassen, oog voor muzische elementen, activiteiten en initiatieven doorheen het hele schooljaar.

De school wil binnen haar visie op 'onderwijs op maat' ook 'evalueren op maat'. Hier slaagt zij voor de types 1 en 8 gedeeltelijk in. Door het ontbreken van een gemeenschappelijke visie krijgt de evaluatie, niettegenstaande een aantal schoolafspraken, een persoonsgebonden invulling. Hierbij wordt de evaluatie vaak verengd tot het peilen naar 'weetjeskennis' en richt zij zich minder op functionele inhouden, vaardigheden en attitudes. In de rapporten komt dit ook tot uiting. De leraren verzamelen wel algemene observatiegegevens over de werkhouding en over de sociaal-emotionele ontwikkeling. Een duidelijke normering van bepaalde onderwijskundige aspecten kan de evaluatie en de rapportering nog beter stroomlijnen. Het structureel uitgebouwd remediërend onderwijs is een sterkhouders van de school. De school neemt

ruim initiatieven om ouders en externe hulpverleners te informeren over de vorderingen van de kinderen. Het type 2-team slaagt erin om de evaluatie en de rapportering kwaliteitsvol te laten verlopen. Evaluatiegegevens stellen de teamleden in staat om op (middel)lange termijn de doelen en het aanbod bij te sturen en verder te zetten.

De inspectie is van oordeel dat dit gedreven team de aangeleverde werkpunten zelfstandig kan wegwerken en geeft een gunstig advies. De reeds gehanteerde methodieken en ervaringen om op een gestructureerde wijze de onderwijskwaliteit zelf te bewaken en bij te sturen, kunnen hierbij van dienst zijn.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

muzische vorming
wereldoriëntatie -
wereldoriëntatie: dovencultuur

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente nieuwbouw
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- functies op niveau van de scholengemeenschap (coördinerend directeur)
- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- groot aantal leerlingen met leerachterstand
- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden
- De school organiseert type 1 (kinderen met een lichte mentale handicap) en type 8 (kinderen met leerstoornissen) voor het lager onderwijs en type 2 (kinderen met een matige tot ernstige mentale handicap) voor het kleuter- en lager onderwijs.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 muzische vorming

Voldoet

- De school toont aan dat ze voldoende **inspanningen** levert om de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming na te streven en de geselecteerde doelen te bereiken.
- De school bevindt zich in een ontwikkelingstraject. In opvolging van de vorige doorlichting zette het schoolteam een duidelijke stap in de richting van een **visie** gebaseerd op de uitgangspunten van de decretale ontwikkelingsdoelen waarbij leerlingen via exploreren en experimenteren zichzelf en hun omgeving beter leren kennen. Door het delegeren van de drie domeinen, beeld - drama - muziek, aan vakleraren, verwoordten deze teamleden dat het ontwikkelen van de muzische vaardigheden en van het muzische besef, nu gebeurt vanuit een meer gemeenschappelijke en doelgerichte visie. Het welbevinden van de kinderen, de sfeerschepping en het genieten van en plezier beleven aan muzische activiteiten staan centraal. Niettegenstaande deze visie blijft er een spanningsveld bestaan tussen proces- en productgericht muzisch onderwijs.
- De leraren muzische vorming verzamelen gegevens over de **beginsituatie** door observatie en informele informatie-uitwisseling. Sommige leraren hebben enkele schooljaren na elkaar dezelfde leerlingen, wat de beeldvorming vergemakkelijkt en verruimt. Overleg tussen de vakleraren biedt mogelijkheden om bevindingen uit te wisselen en om zo leerlingen beter in te schatten. In type 1 en 8 zijn er in de (individuele) handelingsplannen omzeggens geen gegevens over de beginsituatie terug te vinden.
- De decretale ontwikkelings**doelen** vormen een algemeen referentiekader voor de doelenselectie. Sommige leraren formuleren per activiteit op groepsniveau operationele tussendoelen, geënt op de ontwikkelingsdoelen. Bij het uitwerken van muzische lessen zijn vaak de activiteiten uitgangspunt, en minder de beoogde doelen. De vakleraren stellen op groepsniveau halfjaarlijks enkele attitudinale doelen centraal.
- In een aantal type 2-klassen selecteren klasleraren muzische doelen op maat van de individuele leerling. Vaak fungeren deze muzische doelen als middel om kenniselementen, vaardigheden en attitudes uit andere leergebieden bij te brengen. Er bestaan weinig tot geen formele afspraken betreffende de doelenafbakening tussen vak- en klasleraren.
- De vakleraren beschikken voor alle muzische domeinen over visieteksten, algemene doelen en kerngedachten. Tevens ontwikkelde deze vakgroep voor de domeinen beeld, drama en muziek leerlijnen gebaseerd op de ontwikkelingsdoelen. Trimester- of jaarplanningen geven een overzicht van de geplande activiteiten. De leerlijn fungeert eerder als draaiboek en inspiratiebron bij het opstellen van het klaswerkplan en minder als instrument om de verticale samenhang te garanderen.
- In een aantal klassen van de bovenbouw in type 8 blijft het aanbod van muzische activiteiten (te) beperkt. Muzische lessen dienen te wijken voor andere leergebieden.
- De domeinen beweging en media worden door de vakleraren muzische vorming, de leraren lichamelijke opvoeding, de klasleraren en de ICT²-leraar beperkt aangeboden en zijn niet altijd doelgericht. Minimale afspraken zorgen in de **uitvoering** voor een persoonsgebonden invulling qua tijdsbesteding en inhoud.
- Het ontwikkelen van de muzische vaardigheden levert een belangrijke bijdrage aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling. De vakleraren geven gerichte aandacht aan het stimuleren van de waarneming (auditief en visueel), de eigen creativiteit, de werkhouding en het gedrag. Door het delegeren en het beperkte overleg tussen klas- en vakleraren gaat de samenhang tussen muzische vorming en andere leergebieden vaak verloren. De school mist zo kansen naar een geïntegreerde werking.

² ICT: informatie- en communicatietechnologie

- De drie gedelegeerde domeinen kennen meestal een rijke, doelgerichte en kindvriendelijke invulling. Een motiverende en ondersteunende lerarenstijl prikkelt de fantasie en de nieuwsgierigheid van de leerlingen. De leerlingen krijgen kansen om via muzische activiteiten hun gevoelens te uiten. De leraren hebben aandacht voor structuur en orde.
- De vakleraren beschikken over een ruim aanbod aan materialen, ondersteunende literatuur en naslagwerken. Zij kunnen op eigen initiatief deelnemen aan specifieke nascholingen. De beeld-, muziek- en dramaklas zorgen voor een aangenaam en rijk werkklimaat.
- De school is zich bewust dat groeien in muzisch besef een continu proces is. Het aanbod van onder meer experts, theatervoorstellingen, musea- en tentoonstellingsbezoeken is erop gericht om kinderen het kunstzinnige in de wereld zonder vooroordelen te laten bekijken, beluisteren, beleven en begrijpen. De muzische aankleding en uitstraling van de school weerspiegelen zich in het organiseren van een musical, een muzische dag, het gezamenlijke dansgebeuren en in de muzische inkleding van allerhande vieringen en projecten.
- Zowel de klas- als vakleraren beseffen dat het niet aanwezig (kunnen) zijn op de klassenraden een gemiste kans is voor het benaderen van de kinderen in hun totale en harmonieuze persoonlijkheidsontwikkeling, zowel in de beeldvorming als binnen het **evaluatie**proces. Het is voor de vakleraren niet duidelijk waarvoor de door hen uitgeschreven eindevaluatie op de klassenraad gebruikt wordt.
- Tijdens de observaties is gebleken dat de vakleraren veelvuldig positieve feedback geven. De aandacht voor het beschouwen van het muzische proces met en door de leerlingen is wisselend.
- Het rapport vermeldt technieken, vaardigheden, attitudes en gedrag. De vakleraren verwoorden nog zoekende te zijn naar een meer gerichte evaluatie en rapportering waarbij vertrokken kan worden van de positieve elementen en waarbij de muzisch-creatieve ontwikkeling primeert. Het huidige rapport kan volgens een aantal vakleraren beter aangewend worden als document voor het in kaart brengen van de technische mogelijkheden van de leerlingen.

4.2 wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur

Voldoet

- De school kan binnen haar type 1- en 8-onderwijs de **inspanningsverplichtingen** voor dit leergebied in beperkte mate aantonen. De type 2-afdeling slaagt erin om binnen het cyclische proces van handelingsplanning, rekening houdend met de beperkte mogelijkheden van de kinderen, effectieve resultaten te boeken.
- In type 2 zorgt een gelijkgerichte en gedragen **visie** geënt op de uitgangspunten bij de decretale ontwikkelingsdoelen voor hedendaags WO³-onderwijs. Binnen de types 1 en 8 primeren eerder productgerichte, leerkrachtgebonden ideeën over werkelijkheidsgericht onderwijs en is de beschikbare schoolvisie weinig richtinggevend.
- Het schoolteam in type 1 en 8 brengt de **beginsituatie** van de leerlingen, sterk variërend door de instroom op verschillende leeftijden, voor dit leergebied niet echt in kaart. De leraren wisselen de aangeboden thema's uit tijdens het wekelijkse overleg zonder daarbij te focussen op de nagestreefde en/of bereikte doelen. Leerlingendossiers, noch individuele handelingsplannen nemen systematisch elementen van wereldoriëntatie op. In een aantal klassen verzamelen leraren informatie over interesses, vaardigheden en attitudes gelinkt aan dit leergebied. Concrete zorgvragen in verband met ruimte en tijd ontbreken.

³ WO: wereldoriëntatie

- Voor de kinderen uit type 2 schetsen de teamleden een totaalbeeld waarin alle leergebieden, dus ook wereldoriëntatie, benaderd worden. Het team beschikt over observatiegegevens die een beeld weergeven van de beginsituatie, veelal betreffende de zelfredzaamheid en de tijdsstructurering.
- Binnen type 1 en 8 selecteren de leraren **doelen** op groepsniveau vanuit verschillende bronnen. De ontwikkelde leerlijn noch de decretale ontwikkelingsdoelen vormen hierbij een referentiekader om doelen gradueel en op maat van de individuele leerling te selecteren. De geselecteerde doelen sluiten niet altijd aan bij de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. De meeste teamleden leggen de nadruk op kennisverwerving en in mindere mate op vaardigheden en attitudes. Hierdoor komt de noodzakelijke aandacht voor een totale persoonlijkheidsontwikkeling, voor functioneel onderwijs en voor een zo autonoom mogelijke participatie aan de maatschappij in het gedrang. De meeste teamleden hebben weinig tot geen aandacht voor het domein techniek.
- De leraren in type 2 selecteren, soms in overleg met therapeuten en ouders, doelen op maat op groeps- en op individueel niveau. De decretale ontwikkelingsdoelen vormen hierbij het referentiekader.
- Door onder meer het gebruik van verschillende onderwijsleerpakketten en het ontbreken van een referentiekader komen in type 1 en 8 de verticale samenhang en de gradatie van het aanbod in het gedrang. Overleg over de afstemming van doelen en leerinhouden gebeurt eerder beperkt.
- De aandacht voor horizontale samenhang tussen verschillende leergebieden en tussen de domeinen van wereldoriëntatie is in enkele klassen prominent aanwezig. In de type 2-afdeling zetten een sterk geïntegreerde benadering en een thematische aanpak de teamleden expliciet aan tot het leggen van verbanden tussen inhouden van de verschillende leergebieden en de domeinen.
- Tijd- en ruimtekaders zijn niet in alle leergroepen voorhanden. Een aantal leraren maakt op een dynamische en leerondersteunende wijze gebruik van deze didactische hulpmiddelen. In een aantal klasgroepen zijn de behandelde thema's door middel van materialen duidelijk in het klasbeeld aanwezig.
- Sommige leraren leveren gewaardeerde inspanningen om werkvormen te gebruiken waarbij de inbreng en de activiteit van de leerlingen centraal staan. Bij andere leraren staat sterk geleid, klassikaal en frontaal onderwijs binnen de **uitvoering** centraal en verlopen interacties veelal eenzijdig tussen leraar en leerling. In de type 2-klassen bouwen leraren krachtige leeromgevingen uit. Een helder gestructureerde en uitnodigende klasinrichting wakkert de zelfstandigheid, de (zelf)activiteit en de beperkte exploratiedrang van deze kinderen aan.
- Verkeerseducatie krijgt in de meeste klasgroepen in de vorm van geïsoleerde lesjes de nodige aandacht. In enkele klasgroepen zit verkeer geïntegreerd in het gebruikte onderwijsleerpakket. Aandacht voor praktische toepassingen beperkt zich, behalve in type 2, meestal tot impliciete aandacht tijdens uitstappen en voor sommige klassen tot het bezoek aan een verkeerspark.
- De teamleden besteden aandacht aan milieu-educatie, afvalpreventie, gezondheidsopvoeding, relationele- en seksuele opvoeding, intercultureel onderwijs ... De doelgerichte aandacht voor de actualiteit is wisselend. Uitstappen, klas- en type-overschrijdende projecten en extra-murosactiviteiten verlevendigen het WO-onderwijs. Werkgroepen ondersteunen een aantal van deze initiatieven.
- In type 1 en 8 peilen de toetsen hoofdzakelijk naar verworven kennis en minder naar inzichten en vaardigheden. De **evaluatie** wordt niet gekoppeld aan de decretale ontwikkelingsdoelen. De rapportering is voor ouders en leerlingen weinig richtinggevend en geeft de evolutie van de leerlingen niet weer.
- In type 2 geven systematische en gestructureerde observatiegegevens betreffende de geselecteerde (ontwikkelings)doelen de evolutie van de leerlingen weer. De teamleden hanteren deze gegevens voor het bepalen van de nieuwe beginsituatie.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Vaststellingen

- Het ontbreken van een gezamenlijke visie over evalueren in de types 1 en 8 werkt een persoonsgebonden invulling in de hand. De evaluatie is vaak weinig functioneel en doelgericht. Enkele praktische afspraken resulteren in een concrete en gelijkgerichte uitvoering.
- Het specifieke ontwikkelingsproces van type 2-leerlingen vormde voor de leraren het uitgangspunt om hun evaluatiepraktijk hierop af te stemmen. Vanuit een gelijkgerichte visie en aanpak schetst dit team een helder beeld over het welbevinden en de groeiende zelfstandigheid. Evaluatiegegevens vormen de basis voor bijstellingen in het aanbod en in de didactische aanpak.
- Op schoolniveau zijn er duidelijke richtlijnen beschikbaar omtrent het cyclische proces van de handelingsplanning. De omzetting van deze visie in de praktijk heeft nog een weg af te leggen. De evaluatie van de vooropgestelde doelen focust zich op Nederlands, wiskunde, leren leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- In de werkdocumenten van de meeste leraren zijn er naast de registratie van observaties naar aanleiding van het onderwijsleerproces ook heel wat bevindingen terug te vinden in verband met onder meer het gedrag, de concentratie en de inzet. Rekening houdend met de toekomst van meerdere leerlingen krijgt de evaluatie van de (technische) vaardigheden eerder beperkte aandacht.
- Groepsleraren zijn alert voor allerlei signalen tijdens het onderwijsleerproces en spelen doorgaans kort op de bal om vastgestelde tekorten te remediëren. Evaluatiegegevens afkomstig van dagdagelijkse observaties, van toetsen en resultaten van het leerlingvolgsysteem geven aanleiding tot de remediëring van leerstofonderdelen en/of de inschakeling van bijkomende ondersteuning door additionele hulpverleners.
- Tijdens het onderwijsleerproces geven de meeste leraren doelgerichte en opbouwende feedback. Hierbij springt de positieve benadering in het oog. De kwaliteit van de

schriftelijke en persoonsgerichte evaluatie en appreciatie van de leraren naar aanleiding van persoonlijk werk van leerlingen is leerkrachtafhankelijk.

- De beschikbaarheid en bruikbaarheid van evaluatiegegevens voor de verschillende leergebieden en disciplines is divers. Deze gegevens variëren van zeer diepgaand tot vrij oppervlakkig en van uitgebreid tot erg beperkt. Sommige kindbetrokkenen verwoordden tijdens de gesprekken de bekommernis om de evaluatiepraktijk te verbeteren.
- De uitreiking van de getuigschriften is niet gebaseerd op een louter cijfermatige normering. Voor de toekenning worden de resultaten voor Nederlands, Frans, wiskunde en een schoolvorderingstest van het CLB⁴ in acht genomen. Tevens houdt de klassenraad rekening met de werkhouding en de persoonlijkheid van de leerling.
- Een grondige evaluatie van het huidige evaluatiesysteem biedt mogelijkheden om onder andere de individuele opvattingen te stroomlijnen en om de validiteit van toetsen (onder meer voor wereldoriëntatie) te optimaliseren.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Vaststellingen

- In type 1 en 8 krijgen de ouders vijfmaal per jaar een rapport. Hiermee wil het team de ouders informeren over de leergebieden én de ontwikkelingsaspecten. De meerwaarde van de punten voor bepaalde leergebieden, de procentuele spreiding van het klasbeeld en de wijze waarop de ouders een zicht krijgen op het ontwikkelingsproces dat kinderen doormaken in verband met vaardigheden en attitudes, kunnen hierbij in vraag gesteld worden.
- Binnen type 2 schrijven de teamleden halfjaarlijks vanuit ontwikkelingsperspectief een rapport waarin ze voor de verschillende ontwikkelingsdomeinen een grondig beeld schetsen over zowel het aanbod als de vorderingen van het kind. Het gebruik van onder meer een heen- en weerschriftje en een fotoboek illustreert het belang dat de teamleden hechten aan rechtstreekse en permanente communicatie met ouders. Deze communicatiemiddelen informeren ouders niet alleen over dagelijkse klasactiviteiten, maar bieden tevens mogelijkheden om samen met de ouders de zorg op te nemen.
- De blio⁵-leraren informeren de ouders op een degelijke wijze over de bijkomende ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met specifieke moeilijkheden. Op geregelde tijdstippen ontvangen ze een gedetailleerd beeld over de ontwikkeling die hun kind doormaakt. Hierbij gaat er eveneens aandacht naar de evaluatie van onder meer faalangst, concentratie- en werkhoudingsproblemen
- De school hanteert, via een weinig transparante normering, verschillende waardeschalen voor muzische vorming, lichamelijke opvoeding en bij aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor de rapportering over de competenties, de vaardigheden en de attitudes in verband met muzische vorming en lichamelijke opvoeding opteerde de school voor een apart rapport.
- De school streeft naar uniformiteit in de rapportering en stelt bij de communicatie naar ouders een duidelijke en concrete taal voorop. Sommige therapeuten leveren inspanningen om ouders op een bevattelijke manier, bijvoorbeeld door een demonstratie, een beeld te geven van het aanbod en de vorderingen van hun kinderen.
- Meerdere therapeuten geven naar aanleiding van individuele werksessies op geregelde tijdstippen werkbladen mee naar huis waarop ze kort hun bevindingen noteren. Therapeuten verzamelen evaluatiegegevens en rapporteren hierover in functie van overleg, klassenraden en oudercontacten.

⁴ CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding

⁵ Blio: bijzondere leermeester individuele opvoeding

- Bij elk rapport organiseert het team een individueel oudercontact. De meeste kindbetrokkenen zijn van oordeel dat dit de uitgelezen manier is om ouders een degelijk beeld te geven over alle aspecten van de ontwikkeling van hun kind.
- De school hecht veel belang aan de aanwezigheid van de ouders tijdens individuele oudercontacten. Binnen de school is er een persoon aangesteld die de aanwezigheid opvolgt en zo nodig stappen onderneemt om samen met ouders rond de tafel te gaan zitten.
- De leraren rapporteren zo nodig aan externe hulpverleners en instanties. Zo zijn er heel wat particuliere initiatieven waarbij leraren naar aanleiding van een tijdelijke opvang in een ziekenhuis informatie uitwisselen of waarbij ze bevindingen doorgeven aan opvoeders van internaten.
- Op schoolniveau vormde de rapporteringspraktijk de laatste jaren geen onderwerp van gesprek. Het is nog een uitdaging voor het team om zich over de functionaliteit van het rapport in type 1 en 8 te bezinnen en om de huidige eerder cognitieve en prestatiegerichte informatie-uitwisseling een meer kind- en ontwikkelingsgericht accent te geven.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Een gedreven en competente directeur neemt de dagelijkse uitdaging aan om de complexe schoolorganisatie van drie onderwijstypes met buitengewone zorg te coördineren. De meeste teamleden waarderen deze inzet en trachten, doorgaans vanuit een stevig engagement, tegemoet te komen aan de verwachtingen van het beleid en hun maatschappelijke opdracht.
- De directeur en de orthopedagogen vormen samen het dagelijks bestuur van de school. Tijdens de wekelijkse samenkomsten coördineert dit team de pedagogische werking en bewaakt het de schoolvisie, de onderwijskwaliteit en de flexibiliteit van het onderwijs.
- De school ambieert door haar onderwijs op maat een evenwicht tussen maximale uitdaging en welbevinden. Hierbij komt de geïntegreerde werking van de additionele hulpverleners tegemoet aan de horizontale continuïteit.
- Sensibilisering en collectieve visievorming ter optimalisering van een grotere gezamenlijke doelgerichtheid zijn noodzakelijke aandachtspunten. De aanwezige collegiale verbondenheid en ondersteuning vormen hierbij waardevolle basisvoorwaarden.
- Het is voor het interne leiderschap geen evidente opdracht om binnen de voltallige personeelsformatie te blijven streven naar een adequate informatiedoorstroming en een participatieve besluitvorming. Werkgroepen, type- en niveaugebonden overleg bieden ondersteuning bij de uitwerking van het schoolbeleid.
- De school neemt een aantal initiatieven om op basis van intern en extern aangereikte gegevens de eigen kwaliteit in beeld te brengen. Het opgestelde prioriteitenplan toont aan dat de school groeit in haar reflectief vermogen. Het uitstippelen van een groter draagvlak inzake kwaliteitszorg en -bewaking creëert ruimte en mogelijkheden voor het wegwerken van de huidige pijnpunten in de visieontwikkeling, de handelingsplanning en het opvolgen van afspraken.
- De opgezette structuren vanuit de GOK-uren⁶ (en voorheen de OVB⁷-werking) zorgen voor een adaptieve aanpak van het taalonderwijs. Het talenbeleid streeft onder impuls van de GOK-leerkracht naar het verruimen van de taalweerbaarheid en de -

⁶ GOK-uren: uren gelijke onderwijskansen

⁷ OVB: onderwijsvoorangsbeleid

vaardigheid van de leerlingen. Het in kaart brengen van de talige mogelijkheden van de leerlingen laat de school toe onderscheid te maken tussen taalachterstand en taalstoornis en hierop adequaat in te spelen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kansen die kinderen bij de muzische (vak)leraren krijgen om vanuit hun communicatiemogelijkheden gebruik te maken van diverse uitdrukkingsvormen en hieraan vreugde en plezier te beleven.
- De positieve evolutie die de school doormaakte in het aanbieden van activiteiten en het deelnemen aan allerhande initiatieven die zowel het werkelijkheidsgericht onderwijs verlevendigen als het muzisch onderwijs versterken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De stappen die alle schoolparticipanten zetten om met ouders samen op weg te gaan en waarbij 'gewone' communicatie niet volstaat om aan de specifieke zorg van de leerlingen tegemoet te komen.
- De geïntegreerde samenwerking van leraren, additionele hulpverleners en externe centra voor ondersteuning en begeleiding in het zoeken van een adequaat antwoord op de zorgvraag van de (meeste) kinderen.
- De sterke collegiale opvang, de samenhangigheid en het vele (in)formele overleg in functie van het aanreiken van hulpmiddelen en strategieën ter ondersteuning van een moeizaam verlopend ontwikkelingsproces.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gedreven inzet en de expertise van de directeur die ervoor garant staan dat deze 'buitengewone' school elke dag opnieuw op een adequate wijze bestuurd wordt.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In type 1 en 8 de handelingsplanning optimaliseren voor WO door op basis van een degelijke beeldvorming ontwikkelingsdoelen te selecteren, een harmonieus en kindgericht aanbod op maat te voorzien en de evaluatie en de rapportering hierop af te stemmen.
- Binnen de handelingsplanning muzische vorming meer zichtbaar maken in de beginsituatie en de doelenselectie. Voldoende muzische activiteiten voorzien in alle type 8-klassen en schoolafspraken maken over het aanbod van de domeinen beweging en media.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Vanuit een gezamenlijk gedragen, eigentijdse visie de evaluatie- en rapporteringspraktijk in type 1 en 8 analyseren, interpreteren, bijsturen en opvolgen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Investeren in sensibilisering en in visievorming om de gezamenlijke doelgerichtheid nog te verhogen en om blijvend kwaliteitsvol onderwijs op maat aan te bieden.
- Reflecteren over de invulling van het leiderschap opdat deze opdracht kwaliteitsvol én haalbaar blijft.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jan Van Eeckhout

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: